

MEDEDELELSER

Fejlagtige opkrævninger

Høring om Visionsudvalget vedr. fremtidens politi

Erstatningsnævnets Årsberetning 2004 og adresseændring

81. Tyveri, butikks - Udlændinge - Strafudmåling - Varetægtsfængsling
82. Narkotika - Udvisning - Menneskerettigheder
83. Forsvarer - Aktindsigt - Politirapporter, afskrift af - Krænkelser af det offentlige ret
84. Samfundstjeneste - Afsoning sammen med ubetinget straf
85. Sagsomkostninger - Nævningesag med delvis frifindelse
86. Bedrageri, groft - Langvarig sag - Menneskerettigheder - Samfundstjeneste og frifindelse - Hjemmeservice
87. Ombudsmanden - Strafafsoning - Varetægtsfængsling - Politigårdens Arrest i København
88. Vold mod myndigheds personer - Vidnetrusler - Ambulant behandling - Tilregnelighed

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Fejlagtige opkrævninger

Postvæsnet har begået og erkendt en fejl ved udsendelse af giroopkrævninger til foreningens medlemmer, idet de også mod instruksen har sendt til alle adressater, herunder domstole og politimestre m.v. samt undervisningsinstitutioner, der modtager adgang til Meddelelser vederlagsfrit. Det lykkedes ret hurtigt via domstolenes Intranet at få givet besked om fejltagelsen, men ikke at komme i kontakt med politiet, så mit kontor har de seneste dage sendt mange beløb retur til de rare politimestre, der betaler uden at være noget skyldig.

Det er kun foreningens medlemmer og nogle få advokater, der har tegnet abonnement, der skal betale opkrævninger. Dommer- og politiembeder skal ikke betale. Smid opkrævningen i papirkurven. Jeg undskylder på postvæsnet vegne den forvoldte ulempe.

Elsebeth Rasmussen

Høringer

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret

Østergade 16
8. juli 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-740-0056. Høring over rapporten fra Visionsudvalget vedr. fremtidens politi.

Med skrivelse af 18. maj 2005 har Lovafdelingen anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Rapporten har været forelagt bestyrelsen, der indledningsvist bemærker, at det er forholdet mellem politi og anklagemyndighed, der særligt må have foreningens interesse, mens hovedparten af de øvrige punkter må betragtes som værende af mere intern karakter, bortset fra enkelte punkter omtalt nedenfor.

Da forholdet mellem politi og anklagemyndighed imidlertid er et væsentligt punkt i retssikkerhedsdebatten, forekommer det ikke helt forståeligt, at man ikke har inviteret en forsvarer til at deltage i udvalgsarbejdet.

Foreningen kan tilslutte sig flertallets synspunkter om opsplitning mellem anklagemyndighed og politi. Det vil være en betydelig sidegevinst til en sådan nyordning, at ordningen vedr. klager over politiet vil fungere mere upartisk og uafhængig af politiet. Umiddelbart kan foreningen ikke se noget behov for en yderligere kontrolinstans i forbindelse med en sådan opsplitning.

Med hensyn til bemærkningerne side 87 i rapporten om øget brug af videoafhøringer, bemærker foreningen, at den i tidligere høringssvar, herunder om betænkningen om Civil retspleje reform I (der trods navnet også indeholdt straffeprocessuelle emner) den 30. november 2001, har advaret mod anvendelse af videoretsmøder. Foreningen har også siden udtalt kritiske bemærkninger til indførelse af en forsøgsordning herom.

Foreningen kan tiltræde forslaget om, at detentionsanbringelser overføres til sygehusvæsenet. Det kan formentlig dæmme op for de ulykkelige dødsfald under detentionsanbringelsen, som man har oplevet de seneste år. Eventuelt kunne man finde en løsning med bevogtning fra politiets side i tilfælde af uregerlige berusere.

Med hensyn til afsnittet om politiets uddannelse (side 166ff), bemærker foreningen, at behovet for uddannelse i konfliktløsning og mægling burde have været understreget.

Rapporten beskæftiger sig i forskellige afsnit, bl.a. siderne 14, 57 og 71 ff med det forhold, at der er registreret en udvikling fra de enkle, summariske tilståelsessager i retning mod flere ressourcetunge domsmandssager og har forskellige forklaringsmodeller, hvor hovedårsagen skal findes i holdninger hos de, der bliver sigtet. I den efterfølgende offentlige debat om rapporten har ledende politifolk givet udtryk for, at det især skulle være forsvarernes skyld, at der bliver færre tilståelsessager.

Når politifolk undertiden oplever, at de i forbindelse med den første afhøring kan få mulighed for at skrive, at sigtede erkender, men denne erkendelse siden bliver trukket tilbage, skyldes det undertiden, at man i afhøringen ikke i fornødent omfang har fået klarlagt, om den sigtede har haft forsæt til at forvolde den følge, der rent faktisk er indtrådt. Det er ikke noget nyt fænomen, men det siger sig selv, at det netop er forsvarerens opgave at få afklaret sådanne uklarheder snarest muligt, evt. i forbindelse med det derpå følgende grundlovsforhør.

Hvis udvalget, der udarbejdede rapporten havde været mindre snævert sammensat, havde man sandsynligvis kunnet have fået en mere afbalanceret forklaring på den registrerede tendens. Først og fremmest oplever vi i disse år en stramning i retsforfølgelsen, der tales politisk konstant om nul tolerance og en lang række af straffebestemmelserne er blevet ændret og har i denne forbindelse fået skærpet strafferammen.

Lysten til at tilstå bliver mindre, hvis man er usikker på, hvad konsekvenserne kan være.

Hertil kommer, at personer, der ikke har opnået dansk statsborgerskab, kan risikere udvisning i forbindelse med en domfældelse, hvilket heller ikke fremmer incitamentet til at tilstå og få det overstået. I denne forbindelse kan man pege på, at betingelser ikke er særlig klare, idet den synes at forudsætte udvisning i videre omfang end det praktiseres, særligt af højesteret. Spørgsmålet om, hvorvidt der vil blive nedlagt påstand om udvisning, afklares undertiden først kort forud for domsforhandlingen.

Med hensyn til, om der er fordele ved at tilstå, kan man naturligvis pege på, at retsforfølgningen vil gå hurtigere og sagsomkostningerne vil være mindre, men spørges der til, om tilståelse vil bevirke en mildere straf, vil svaret oftest være usikkert. Der er ikke fast praksis for, at tilståelsessager behandles mildere i strafudmålingen. Den sigtede kan på den anden side undertiden opleve, at den, der nægter rent faktisk bliver helt eller delvist frifundet under de sager, der kører med bevisførelse.

Det havde været hensigtsmæssigt, om forfatterne af rapporten havde taget udviklingen af retshåndhævelsen med i forklaringsmodellerne, frem for at fokusere på en ændret holdning fra befolkningen, herunder grupper med en anden etnisk baggrund (side 14).

På bestyrelsen vegne
Elsebeth Rasmussen

Erstatningsnævnets Årsberetning 2004 og adresseændring

Erstatningsnævnet er flyttet til følgende adresse:

Erstatningsnævnets Sekretariat
Civilstyrelsen
Gyldenløvesgade 11
1600 Kbh. V

Tlf.: 33 92 33 02

Årsberetningen er på 40 sider og omhandler bl.a. praksis om offererstatningslovens § 1 - lovens dækningsområde, herunder nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven, § 6 a om nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko samt § 15, stk. 2, advokatrepresentation og dækning af udgifterne hertil. Fra

side 30-34 tortgodtgørelser ved forbrydelser mod kønssædeligheden og fra side 34 § 26 a om godtgørelse til efterladte.

Årsberetningen er tilgængelig på www.erstatningsnaevnet.dk.

Landsforeningens Meddelelse 81/2005

Tyveri, butikks - Udlændinge - Strafadmåling - Varetægtsfængsling

Straffelovens § 80 og § 276

Udenlandske butikstyre bliver fortsat straffet strengere end herboende - nogle gange med begrundelser for, at strafudmålingen skal være strengere, således at den kan berettiggende den foretagne varetægtsfængsling. I to af sagerne, nr. 3 og 5, skete varetægtsfængslingen efter udlændingelovens § 35. I de øvrige sager er der ikke oplysninger om, hvilken bestemmelse, der blev fængslet på.

1) Københavns Byrets afdeling for Grundlovsforhør, SS 11510/2005, 17/5 2005

T fra Polen var under en tilståelsessag tiltalt for tyveri, ved den 9/5 2005 i Københavns Lufthavn at have stjålet div. varer for i alt kr. 5.235.

T var ustraffet. Han var blot i transit. Straffen blev fastsat i medfør af straffelovens § 285, jfr. § 276 til fængsel i 30 dage, ligesom han blev udvist for 3 år. Han havde været frihedsberøvet fra den 9/5 2005.

2) Københavns Byret sag nr. SS 22.10079/2005, 12/5 2005

K og M var under en tilståelsessag tiltalt for tyveri, ved den 8/4 2005 i Københavns Lufthavn i forening og efter forudgående aftale at have stjålet kosmetik- og parfumevarer for i alt kr. 9.480.

Der var ikke oplysninger om, hvorvidt de tidligere var straffet.

K arbejdede i en skønhedssalon og havde to børn på 16 og 20 år og ventede barn med M. Nationaliteten fremgår hverken af dommen eller navnene.

Straffen blev fastsat til fængsel i 40 dage, ligesom de blev udvist for 3 år. Begge havde været frihedsberøvet fra den 8/4 2005.

3) Københavns Byret sag nr. SS 23.14560/2005, 9/6 2005

Russeren R var under en tilståelsessag tiltalt for tyveri, ved den 23/5 2005 i en butik i Københavns Lufthavn at have stjålet parfumevarer for i alt kr. 25.966. I to andre butikker havde han stjålet for sammenlagt kr. 275.

T var ikke tidligere straffet. Retten udtalte bl.a.:

"Straffen fastsættes efter straffelovens § 285, stk. 1 jf. § 276 til fængsel i 50 dage. Ved fastsættelsen af straffen har retten særligt lagt vægt på, at der er tale om omfattende butikstyveri, der er begået straks efter, at tiltalte er kommet til Danmark."

T blev udvist for 3 år. T havde siddet frihedsberøvet fra den 23/5 2005 og var blevet fængslet på udlændingelovens § 35.

4) Københavns Byret nr. SS 19.14559/2005, 9/6 2005

T var under en tilståelsessag tiltalt for tyveri, ved den 12/5 2005 i Københavns Lufthavn at have stjålet 51 parfumer og 4 par solbriller til en samlet værdi af kr. 32.329.

T var ikke tidligere straffet her i landet af betydning for sagen.

T forklarede, at han arbejdede med logistik i et transportfirma. Han begik tyveriet for at skaffe penge, bl.a. på grund af tab i spil.

Straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage.

"Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at tiltalte kom her til landet med det formål at stjæle. Retten har endvidere lagt vægt på det stjåltes værdi."

T blev udvist 3 år.

5) Københavns Byrets afdeling for Grundlovsforhør, nr. 90.15931/2005, 13/6 2005

T blev sigtet for tyveri, ved den 12/6 2005 i Københavns Lufthavn i forening med indtil flere uidentificerede personer at have stjålet en taske indeholdende div. personlige papirer, pas, bankkort samt et kontantbeløb på kr. 350 US\$ til en samlet anslået værdi af kr. 3.000.

T erkendte sig skyldig. Han var fra Polen og kom til København ca. 1 døgn tidligere fra Malmø.

Anklagemyndigheden begærede T fængslet i 11 dage i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 1 og nr. 3.

Forsvareren protesterede mod varetægtsfængsling efter retsplejeloven, men ville ikke protestere mod fængsling efter udlændingeloven.

Retten fandt den fornødne begrundede mistanke og fængslede i 11 dage med følgende begrundelse

"Under hensyn til at sikre anholdtes tilstedeværelse under sagen og under henvisning til anholdtes manglende tilknytning til landet, finder retten at en varetægtsfængsling er nødvendig efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1."

Landsforeningens Meddelelse 82/2005

Narkotika - Udvisning - Menneskerettigheder

Udlændingelovens § 26, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 8

A og O fra henholdsvis Kenya og Uganda blev idømt 2½ års fængsel efter straffelovens § 191 for handel med kokain. Da udvisningspåstanden kom dumpende umiddelbart før domsforhandlingen, blev behandlingen heraf udskudt til et senere retsmøde, hvor begge blev udvist. Landsretten tiltrådte skyldbedømmelsen og strafudmålingen, men frifandt A for udvisning under henvisning til hans sociale og familiemæssige situation, efter at han i 1992 kom til Danmark, fik arbejde og stiftede familie. Han var i mellemtiden blevet skilt, men havde stadig kontakt med ægtefælle og børn.

Selv om O havde været længere i landet - han var i 1984 blevet familiesammenført med en bror til faderen her i landet - blev han udvist for bestandig, idet han tidligere var idømt en længere ubetinget frihedsstraf for narkotikakriminalitet.

ØL 12. afd. a.s. SS-791-05, 22/6 2005

A på 46 fra Kenya og O på 36 fra Uganda var tiltalt begge for at have været i besiddelse af 247 g kokain med henblik på videresalg og A yderligere for at have solgt 10 g til en tredje person.

Begge nægtede sig skyldige, men blev dømt i byretten den 22/2 2005 med fængsel i 2½ år. A havde en tidligere dom for lov om euforiserende stoffer med samfundstjeneste betinget 3 måneder fra 2002.

O havde en dom efter straffelovens § 191 med fængsel i 1 år 6 måneder fra 2001. Han var den gang blevet frifundet for udvisning.

Da udvisningspåstanden i nærværende sag kom dumpende umiddelbart inden domsforhandlingen, blev afgørelsen heraf udsat til et senere retsmøde den 17/5 2005, hvor byretten besluttede, at begge skulle udvises for bestandig.

De oplysninger, som landsretten lægger til grund i de nedennævnte præmisser, var allerede oplyst og dokumenteret for byretten.

Begge de domfældte ankede til frifindelse subsidiært formildelse - også for udvisningspåstanden.

Anklagemyndigheden påstod skærpelse og stadfæstelse af afgørelserne om udvisning.

A oplyste - som han havde gjort i byretten:

"... at han stadig er gode venner med sin tidligere ægtefælle, H. Når han løslades, har han mulighed for at genoptage rengøringsarbejdet sammen med H. Tiltalte A har næsten daglig kontakt med den voksne datter, der bor i København. Han ser også de øvrige børn ofte. Tit ser han alle børnene på en gang. Han har under varetægtsfængslingen haft besøg hver uge af børnene. Han er bidragspligtig over for de mindreårige børn. Han har god kontakt til børnenes mødre. Det er planen på sigt at flytte sammen med børnene. H har været udsat for et black-out og er nu syg. Hendes storesøster tager sig af børnene. Hans moder er gammel."

(I byretten havde H været inde som vidne og havde bekræftet A's nære kontakt med børnene)

O havde været tilbage i Uganda i 2002, hvor han skulle have mødt et barn, som han havde fået med en kvinde der. Han så kvinden, men ikke barnet, der var på kostskole. Det var den eneste gang, han havde været i Uganda, siden han kom til Danmark. Han havde kontakt med sin bror og halvbror i Danmark.

Landsretten tiltrådte byrettens skyldbedømmelse, og straffene fandtes passende. Herefter bemærker landsretten:

"Tiltalte A er statsborger i Kenya. Han kom til Danmark i 1992 som 34-årig. Han fik i 1994 tidsubegrænset opholdstilladelse. Fra 1992 til 1996 var han gift med en herboende kvinde fra Uganda. Parret har sammen 2 børn på 10 og 6 år. Han har også en søn på 7 år med en anden kvinde, der også bor i Danmark. Han har endvidere en voksen datter fra Kenya, som siden 1994 har boet i Danmark. Han ser ofte børnene. Tiltalte har gået i skole i Danmark. Han er efter det oplyste oprindeligt uddannet tømrer og arbejdede efter det oplyste som sådan frem til 2001. Indtil varetægtsfængslingen

var han beskæftiget i sin tidligere ægtefælles rengøringsfirma. Tiltalte A's moder og to brødre bor i Kenya.

Tiltalte A's tilknytning til Danmark findes efter oplysningerne om hans sociale og familiemæssige situation at være så stærk, at det uanset grovheden af den begåede kriminalitet vil være i strid med kravet om proportionalitet efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, hvis A udvises af Danmark. A frifindes derfor for påstanden om udvisning.

Tiltalte O er statsborger i Uganda. Han og en broder blev i 1984 familiesammenført med faderen i Danmark. Tiltalte var på daværende tidspunkt 16 år. Han har permanent opholdstilladelse i Danmark. Han har gået i skole i Danmark. Han har deltaget i aktivering, men han har alene i korte perioder været i beskæftigelse. Moderen bor i Uganda. Faderen er død i 2005. Tiltalte O har en bror og en halvbror, der begge bor i Danmark, og han har tæt kontakt til den ene. Han blev i 1991 gift med en kvinde fra Uganda. I marts 1995 blev de skilt. Han har en datter på 8 år med en kvinde, han mødte i Danmark, men som nu bor og er gift i Uganda. Pigen går på kostskole i Uganda. Han har en kusine i Uganda.

Henset til den pådømte kriminalitets karakter og alvor og det forhold, at tiltalte O tidligere er idømt en længere ubetinget frihedsstraf for narkotikakriminalitet, findes den proportionalitetsafvejning, der efter retspraksis byggende på Den Europæiske Menneskerettighedskonvention skal iagttages, ikke at hindre, at udvisning finder sted, ligesom de i udlændingelovens § 26, stk. 1, nævnte hensyn ikke afgørende taler herimod, uanset tiltalte O's langvarige ophold i Danmark. Det tiltrædes således, at O udvises.

I øvrigt stadfæstes dommene."

Landsforeningens Meddelelse 83/2005

Forsvarer - Aktindsigt - Politirapporter, afskrift af - Krænkelser af det offentlige ret

Straffelovens § 155 og retsplejelovens § 729 a

Advokat A var tiltalt for at have sendt S en fuldstændig afskrift af en rapport, som en fængselsfunktionær havde udfærdiget vedr. advokatens klient S, der var strafafsoner, og mod hvem der verserede en straffesag. Byretten, der fastslog, at der forelå en overtrædelse af retsplejelovens regler, fandt ikke, at det kunne anses for en sådan krænkelse af det offentlige ret, at det var omfattet af straffelovens § 155. Det var heller ikke en så grov forsømmelse, at det var omfattet af § 157.

Landsretten tiltrådte, at der var handlet i strid med retsplejelovens regler, men fri-fandt på grund af manglende forsæt, idet A ikke selv havde afsendt brevet, men tele- fonisk havde orienteret en medarbejder, stud.jur. H, om at orientere klienten om sa- gen. Det kunne ikke lægges til grund, at A havde instrueret om at sende afskrift af rapporten, eller at det måtte stå klart for A, at H ville gøre dette. A blev herefter fri- fundet.

ØL 2. afd. a.s. S-111-05, 30/5 2005

A var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 155, ved som offentlig beskikket for- svarer i en straffesag mod S i strid med den tidligere gældende bestemmelse i RPL § 745, svarende til den nugældende § 729 a, stk. 3, til en sigtet/mistænkt at have over- leveret materiale, som politiet havde tilvejebragt, og derved misbrugt sin stilling til at krænke det offentliges ret, idet han i et brev af februar 2004 til S (.. X fængslet ..) sendte en fuldstændig afskrift af en rapport af januar 2004 udfærdiget af en fængsels- funktionær, som indgik i straffesagen mod S.

Der var påstand om bødestraf.

A nægtede sig skyldig. Han forklarede bl.a., at han næsten udelukkende beskæftigede sig med straffesager. Under sekretærens ferie varetog stud.jur. H hendes opgaver. Ef- ter at A var blevet beskikket for S, blev akterne tilsendt hans kontor. A var ude af hu- set og ringede som sædvanligt til kontoret, hvor H bl.a. refererede fængselsfunctio- nærens rapport. A bad H om at orientere klienten i et forsvarerbrev. H vidste godt, at sagens akter ikke må afleveres til de sigtede.

Under afhøringen hos politiet fortalte han ikke, at det var H, som selv havde fundet på at anvende denne fremgangsmåde.

Der var ikke forsvarerpålæg i sagen. Når han taler med klienterne, må de gerne se sagens akter igennem og tage notater samt skrive af, hvis de ønsker det.

En kriminalassistent K fortalte om efterforskningen, at et vidne havde foretaget an- meldelse til fængselsfunktionærerne. A blev på begæring beskikket som forsvarer for S. Da K ville afhøre vidnet efterfølgende, ville vidnet ikke udtale sig. Det fremgik, at han havde talt med S, og at vidnet havde fået kopi af det i tiltalen nævnte brev.

Det havde ikke været overvejet at give forsvarerpålæg.

Stud. jur. H, der læste jura på sidste år og lejlighedsvist arbejdede som afløser på ad- vokatkantoret, bekræftede chefens forklaring. Han udtalte om sig selv, at han til tider var meget grundig, og at det både kunne være godt og ondt. Han mente ikke, at det

var forkert at foretage afskriften, da der ikke forelå forsvarerpålæg. Han sendte selv brevet, da A ikke kom på kontoret den pgl. dag.

Byretten lagde til grund, at A's kontor havde gengivet indholdet af rapporten i et brev til S. Gengivelsen måtte sidestilles med en overgivelse og var som følge heraf en overtrædelse af den da gældende RPL § 745, nu § 729 a, stk. 3.

Retten fortsatte:

"Det må lægges til grund, at brevet er udfærdiget og underskrevet på vegne tiltalte af tiltaltes sekretær stud. jur. H, efter at han telefonisk havde orienteret tiltalte, der var optaget af en retssag, om indholdet af forsvarergenparterne. Tiltalte bad under samtalen H om at underrette klienten om sagens omstændigheder ved et forsvarerbrev. Det må endvidere lægges til grund, at tiltalte ikke ved generelle instruktioner havde opstillet retningslinier for, hvilket sagsmateriale, der måtte sendes til klienterne. Retten finder på denne baggrund, at tiltalte ved at bemyndige sin sekretær til at sende brevet, uden han kendte formuleringen, derved er strafferetligansvarlig for brevets indhold.

Der fremgår bl.a. følgende af forarbejderne til retsplejelovens § 745, betænkning nr. 622 i 1971 om Efterforskning i straffesager mv., side 42 og 43:

"Det materiale, som forsvareren får udleveret fra politiet (eller genparter heraf), må ikke uden politiets tilladelse overleveres til sigtede eller andre, således at de beholder det. Derimod er der i almindelighed intet til hinder for, at en forsvarer orienterer sigtede om materialets indhold eller foreviser materialet for sigtede. Vil politiet forhindre dette må det give forsvareren pålæg i henhold til forslagens stk. 4.

...

Såfremt en forsvarer overtræder et pålæg meddelt i medfør af stk. 4, vil straffelovens § 157, jfr. retsplejelovens §136, kunne finde anvendelse på forholdet."

Det må lægges til grund, at der ikke er givet et pålæg i nærværende sag efter retsplejelovens § 729, stk. 4, tidligere § 745a.

På denne baggrund finder retten ikke, at tiltaltes overtrædelse af retsplejelovens § 745, nu § 729a, stk. 3, i sin egenskab som forsvarer, kan anses for at være en sådan krænkelse af det offentlige ret, at det er omfattet af straffelovens § 155. Retten finder endvidere ikke, at der foreligger en så grov forsømmelse, at forholdet kan henføres under straffelovens § 157.

Som følge af det anførte frifindes tiltalte."

Anklagemyndigheden ankede med påstand om domfældelse efter anklageskriftet. Forsvareren påstod stadfæstelse.

A forklarede supplerende bl.a., at H havde arbejdet på advokatkontor i mange år og hos A fra 2001. Han regnede ikke med, at H ville skrive rapporten af, og dette talte de heller ikke om. H skulle blot kort orientere S om mistanken mod ham og skrive, at A snart ville besøge ham.

H forklarede, at A ringede i pauser mellem retsmøder og hørte om post. Han skulle informere S om mistanken mod ham. Han huskede ikke ordvalget, men de talte ikke om, hvad han nærmere skulle skrive til S.

Landsrettens bemærkninger:

"Det lægges som ubestridt til grund, at tiltaltes medarbejder H i brev af 6. februar 2004 til tiltaltes klient S, der var mistænkt for et strafbart forhold, uden politiets samtykke ordret afskrev indholdet af rapporten af 13. januar 2004 fra (.. X fængsel..). Landsretten tiltræder, at der herved er handlet i strid med den dagældende bestemmelse i retsplejelovens § 745, nu § 729 a, stk. 3.

Tiltalte havde som beskikket forsvarer ansvaret for, at hans personale behandlede de modtagne forsvarergenparter korrekt og ikke disponerede over disse i strid med retsplejelovens regler.

Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at tiltalte under telefonsamtalen med H instruerede denne om at orientere S om sagen mod ham. Det kan imidlertid ikke lægges til grund, at tiltalte under samtalen instruerede H om at sende S en afskrift af den omhandlede rapport, ligesom det heller ikke kan lægges til grund, at det ud fra samtalen måtte stå klart for tiltalte, at H ville gøre dette.

Tiltalte har derfor ikke haft forsæt til at overtræde straffelovens § 155, og landsretten tiltræder herefter, at tiltalte er frifundet."

- oo0oo -

Advokat A er ikke medlem af Landsforeningen.

Samfundstjeneste - Afsoning sammen med ubetinget straf

Straffelovens § 62

T var i november 2003 blevet idømt samfundstjeneste for spritkørsel. Afviklingstiden blev forlænget til 2005. Ved en dom i august 2004 blev T idømt ubetinget fængsel i 2 år og 9 måneder for to røverier, og anklagemyndigheden indbragte nu spritdommen fra 2003 med påstand om, at straffen blev gjort ubetinget, idet det ikke var muligt at afvikle samfundstjenesten sammen med afsoningen. Byretten bestemte fuldbyrdelse, men efter mange forviklinger, der involverede henvendelse til Folketingets Retsudvalg, der stillede spørgsmål til Justitsministeren, besluttede landsretten, at samfundstjenestedommen kunne blive stående med forlænget afviklingstid, idet T kunne afvikle samfundstjenesten, når han havde orlov fra det åbne fængsel, hvor han afsonede.

VL 9. afd. a.s. S-0690-05, 20/6 2005

Vedr. forhistorien henvises til ovenstående referat. T skulle udføre samfundstjeneste i 40 timer inden for en længstetid på 6 måneder. Efter Kriminalforsorgens skrivelse af april 2004 var afviklingstiden forlænget til maj 2005.

I anledning af anklagemyndighedens indbringelse af sagen for retten oven på røverdommen forklarede T under domsforhandlingen i byretten i februar 2005, at han fortsat afsonede i et åbent fængsel. Han var på hverdage på en uddannelsesinstitution i den nærliggende by med henblik på at blive bygningskonstruktør. Han havde orlov hver 3. weekend fra fredag kl. 15. Han ville gerne udføre samfundstjeneste i de weekender, hvori han havde orlov.

Kriminalforsorgen udtalte i en skrivelse af 17/12 2004 (ikke gengivet i dommen):

"Afdelingen har den 23. november 2004 rettet henvendelse til direktoratet vedrørende spørgsmål om hvorvidt en klient ville kunne afvikle samfundstjeneste under normal weekendudgang hver 3. uge.

Direktoratet finder ikke at den pågældende kan afvikle samfundstjenestetimer under almindelig udgang.

Almindelig weekendudgang indgår i afsoningen af en ubetinget fængselsstraf. Direktoratet finder således at det ikke er muligt at afvikle samfundstjeneste, samtidig med at en anden dom afsones, idet afviklingen af samfundstjeneste træder i stedet for en ubetinget straf. Det er således ikke muligt at afsones 2 domme samtidig."

Byretten udtalte:

"Efter det foreliggende, herunder udtalelsen i skrivelsen af 17. december 2004, finder retten ikke grundlag for at bestemme, at T skal have lejlighed til at afvikle samfundstjenesten i de weekender, hvori han har orlov. I medfør af straffelovens § 66 bestemmes det, at T skal afsone straffen af fængsel i 30 dage i henhold til dommen af 14. november 2003."

T skulle betale sagens omkostninger.

T ankede til formildelse, således at den betingede dom med vilkår om samfundstjeneste blev opretholdt. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Landsretten citerede den ovenfor nævnte skrivelse af 17/12 2004 fra Kriminalforsorgen.

Forsvareren havde rettet henvendelse til Folketingets Retsudvalg, der havde bedt Justitsministeren besvare spørgsmål således:

"Spørgsmål:

"Ministeren bedes oplyse, om der er mulighed for at udføre idømt samfundstjeneste under weekendudgang fra afsoning i en anden sag (i stedet for at afsone samfundstjenesten som ekstra dage i fængsel). I benægtende fald bedes ministeren oplyse om det ikke i sådanne sager vil være i samfundets interesse at begrænse afsoningen af hensyn til pladsproblemerne i fængslerne."

Svar:

Justitsministeriet har ved besvarelsen forudsat, at der med spørgsmålet tænkes på en situation, hvor en person er idømt både en ubetinget frihedsstraf og en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste . . .

Det kan i den forbindelse endvidere oplyses, at weekendudgang kan gives for at besøge bestemte personer. Udgangsreglerne indebærer således, at der som udgangspunkt skal være tale om besøg hos nærtstående personer, og at udgangen skal benyttes på en sådan måde, at samværet med familien eller de pårørende kan karakteriseres som det primære.

Det vil skulle bero på en konkret vurdering, om der inden for rammerne af disse regler om udgang kan meddeles weekendudgang til en indsat, således at vedkommende i

tilknytning til besøg hos familie mv. kan udføre samfundstjeneste under weekendudgangen."

Kriminalforsorgen oplyste kort før domsforhandlingen, at T blev udstationeret til en pension den 6/6 2005, og at han forventedes at overgå til pensionsvilkår med virkning fra den 22/7 2005, hvorefter han ville være berettiget til udgang hver weekend til godkendte udgangsadresser.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"I dommen af 31. august 2004, hvor T blev straffet med fængsel i 2 år og 9 måneder for bl.a. røveri, er den betingede dom af 14. november 2003 uomtalt. Der blev således ikke - som det i overensstemmelse med straffelovens § 67, stk. 1, burde være sket - ved dommen af 31. august 2004 taget stilling til, hvordan der skulle forholdes med den betingede dom og den i forbindelse hermed fastsatte samfundstjeneste.

Situationen med hensyn til mulighederne for afvikling af samfundstjeneste ses ikke i tiden efter dommen af 31. august 2004 at være afgørende ændret, og der ikke i dette tidsrum fra T's side er udvist forhold, der i sig selv kan sidestilles med vilkårsovertrædelse. Da det endvidere efter det oplyste ikke kan udelukkes, at det vil være muligt at afvikle det forholdsvist begrænsede antal samfundstjenestetimer inden udløb af prøvetiden, findes der herefter ikke at være tilstrækkeligt grundlag for nu at træffe bestemmelse om fuldbyrdelse. Den betingede dom opretholdes derfor, men således at længstetiden for arbejdsforpligtelsen forlænges til udløb den 14. november 2005."

Statskassen skulle betale sagens omkostninger for begge retter.

- oo0oo -

I sin henvendelse til Folketingets Retsudvalg havde forsvareren, Ib Gorm Pedersen, bl.a. anført:

"Jeg kan godt se problematikken med at man på denne måde afsoner "dobbelt", men på den anden side mener jeg, man bør se positivt på en strafafsoners gode vilje til at ville benytte sin orlov til at opfylde sin arbejdsforpligtelse i en samfundstjeneste.

Det må være i samfundets interesse, at man sætter folk så lidt i fængsel som muligt med de pladsproblemer, der er, og at man benytter sig af strafafsonerens gode vilje til at bruge weekendorloven til at afvikle samfundstjeneste."

Sagsomkostninger - Nævningesag med delvis frifindelse

Retsplejelovens § 1008

Delvis frifindelse i langvarig nævningesag. De forhold, hvori O var fundet skyldig, kunne, henset til den konkrete strafudmåling, være afgjort ved byretten. O blev kun pålagt 30.000 kr. + moms af forsvarerens salær på 225.000 kr. + moms.

ØL 1. afd. N nr. S-1761-04, 8/1 2005

5 personer var tiltalt ved nævningeting, herunder O for omfattende handel med ecstasetabletter. O var således i forhold 6 tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, ved i maj 2003 at have modtaget ca. 5.000 tabletter af bl.a. en af de medtiltalte i sagen, og i forhold 16 for overtrædelse af samme bestemmelse, ved senere i maj 2003 under samme omstændigheder at have modtaget ca. 5.000 tabletter fra de samme personer.

I forhold 17-19 var O endelig tiltalt for samme bestemmelser, ved i henholdsvis maj, juni og juni til august 2003 at have solgt 200 tabletter, 110 g heroin og at have modtaget ca. 200 g amfetamin, hvoraf der blev fundet 162 g på O's bopæl ved anholdelsen.

Sagen omhandlede 52 forhold, hvoraf 5 bortfaldt under domsforhandlingen.

O erkendte sig skyldig i forhold 17 og 18 (og to mindre forhold uden betydning for strafudmålingen). Han blev frifundet i forhold 6, men dømt på et subsidiært spørgsmål i forhold 16 (iflg. forsvareren, er der herom en fejl i landsrettens dom, der endnu ikke er berigtiget). Han blev dømt i de øvrige forhold og fik en straf på 3½ år.

O's forsvarer bemærkede under sin procedure i forbindelse med strafudmålingen, at hans klient "ikke havde købt en billet til en nævningesag" - set i lyset af de forhold, han nu var fundet skyldig i - og at det burde have indflydelse på de omkostninger, hans klient skulle afholde ved sagens førelse. Der var 5 tiltalte i sagen, og sagen kørte over 18 retsdage. O blev alene dømt til at betale forholdsmæssige omkostninger med kr. 30.000 + moms i forsvarersalær, medens resten af forsvarersalæret skulle afholdes af det offentlige - det samlede salær var kr. 225.000 + moms.

Bedrageri, groft - Langvarig sag - Menneskerettigheder - Samfundstjeneste og frifindelse - Hjemmeservice

Straffelovens § 62, § 279 og § 286, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6

En stort anlagt sag med ca. 300 forhold om bl.a. bedrageri i forbindelse med ydelser for hjemmeservice smuldrede allerede noget i byretten, hvor der skete frifindelse i 71 forhold, en person blev helt frifundet, og en fik betinget straf på grund af helbredsforhold.

De øvrige ankede, og her måtte anklagemyndigheden påstå frifindelse vedr. yderligere forhold. To yderligere personer blev frifundet, og hovedmanden A's forhold af bedrageri og forsøg herpå blev reduceret med over 2 mio. kr. til 1.470.962 kr. Straffen, der i byretten var udmålt til fængsel i 3½ år, blev nedsat til fængsel i 1½ år, der blev gjort betinget med samfundstjeneste i 240 timer, henset til tidsforløbet i sagen, der var startet med en anholdelse i november 1996, bl.a. med en "død" periode på 16 mdr. fra ankens iværksættelse til berømmelse af domsforhandlingen i landsretten, hvorfor der forelå en krænkelse af EMK art. 6, stk. 1 (dissens for, at 3 måneder skulle afsones).

ØL 19. afd. a.s. nr. S-2733-03, 26/5 2005

5 personer var tiltalt i en sag om omfattende bedrageri, til dels forsøg og i nogle tilfælde tillige dokumentfalsk, ved i perioden 1994 til 1996 uberettiget at have fået udbetalt millionbeløb fra kommunen efter den hjemmeserviceordning, der var gældende i perioden frem til november 1996.

Anklageskriftet fylder 53 sider og omfatter ca. 300 forhold delt op i forskellige kategorier.

Anklageskriftet var dateret 20/3 2000, og der faldt dom i byretten den 5/12 2002.

K, der var medejer og direktør i et af selskaberne, blev her frifundet med dissens for domfældelse for bedrageri. K's dom blev ikke påanket.

A blev fundet skyldig i bedrageri og dokumentfalsk vedr. forhold på ikke under 2.250.000, heraf forsøg kr. 171.000, hvortil kom bedrageri for yderligere kr. 1.462.000, og blev idømt fængsel i 3½ år.

B blev fundet skyldig i bedrageri på kr. 957.000 og blev idømt fængsel i 1 år og 3 måneder, der blev gjort betinget, bl.a. under hensyn til B's helbredsmæssige forhold og den tid, der var forløbet, siden de strafbare forhold var begået.

C og D blev fundet skyldige i bedrageri på kr. 465.000, men retten delte sig med hensyn til strafudmålingen. Flertallet ville give C 1½ års fængsel og D 1 års fængsel. En dommer ville af de samme grunde, men tillige henset til den tid, der var forløbet, siden forholdene var begået, udmåle straffen vedr. C til fængsel i 1 år og 3 måneder, og således at 9 måneder blev gjort betinget. Dommeren ville gøre 6 måneder af D's straf betinget.

Byretsdommen er på 73 sider.

A, C og D ankede med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse, A navnlig således, at straffen blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste, C navnlig således, at straffen blev gjort betinget.

Landsretten opsummerer, at der ved byretsdommen skete frifindelse i en lang række forhold (optalt til 71, ER). 14 forhold var ikke nærmere omtalt i dommen. Forholdene angik kunder, vedrørende hvilke der skete frifindelse i andre forhold. Dommen måtte forstås således, at der også skete frifindelse i disse forhold.

Anklagemyndigheden havde i landsretten nedlagt påstand om frifindelse i yderligere 24 forhold og frifindelse for tiltalen for dokumentfalsk i yderligere 30 forhold.

I nogle yderligere forhold havde anklagemyndigheden ændret påstanden til at angå fuldbyrdet bedrageri for et mindre beløb og frafaldet den subsidiære tiltale for forsøg på bedrageri samt dokumentfalsk.

Anklagemyndigheden frafaldt endvidere påstanden om, at 3 af forholdene blev henført under straffelovens § 286. Man nedlagde påstand om domfældelse i de resterende forhold og påstod i konsekvens af de ændrede påstande for alle de tiltalte formildelse af de idømte straffe.

Landsretten gennemgår i det følgende reglerne om hjemmeserviceordningen. Der var en omfattende bevisførelse også i landsretten, 25 vidner afgav forklaring, herunder en kommunalt ansat person i en anden kommune end anmelderkommunen, der forklarede om kommunens kontrol forud for, at der skete udbetaling.

Man havde ofte påtalt over for D, at han ikke måtte udføre anlægsarbejder, fælde træer, reparere carporte eller lægge fliser eller lignende under hjemmeserviceordningen.

Gentofte Politi havde opfordret kommune F til at anmelde D's firma, og vidnet og en jurist havde et møde med politiet. Man mente ikke, at der var tale om sådanne fejl, at der var grundlag for politianmeldelse. Vidnet vidste ikke, hvorfor der senere blev indgivet anmeldelse mod D's firma.

Landsretten fulgte anklagemyndighedens påstand om frifindelse i en række forhold, der vedrørte A.

I en række yderligere forhold skete der frifindelse, idet det ikke efter bevisførelsen, hvorunder der kun i begrænset omfang var sket indkaldelse af kunder som vidner, ligesom de pgl. forklaringer for byretten ikke blev dokumenteret, fandtes godtgjort, at hjemmeserviceloven var overtrådt, hvorfor A allerede af denne grund blev frifundet.

I andre forhold blev det lagt til grund, at dele af arbejderne var berettiget til tilskud. Landsretten skønnede, at halvdelen af beløbene var berettigede.

Efter justeringen i en række yderligere forhold nåede man til, at A i forhold A I, B I og C I havde gjort sig skyldig i bedrageri på kr. 1,166 mio., hvoraf kr. 153.000 var forsøg.

A var i forhold A II + III, B II + III og C II + III skyldig i bedrageri på kr. 169.000. I en yderligere kategori af forhold havde A fået tilskud, selv om arbejdet var udført for nærtstående. Efter frifindelse i nogle af forholdene blev A fundet skyldig i bedrageri for kr. 135.000, heraf kr. 8.600 som forsøg.

I en række yderligere forhold skete der frifindelse, da hjemmeserviceloven ikke i de pgl. forhold var omgået eller overtrådt.

D og C blev i det hele frifundet.

Landsrettens præmisser vedr. strafudmålingen kommer side 19 i dommen og fortjener at blive gengivet uforkortet:

"Straffen for tiltalte A, der er fundet skyldig i bedrageri og forsøg herpå til et samlet beløb på 1.470.962,50 kr., fastsættes efter straffelovens § 286, stk. 2, jf. § 279, jf. til dels § 21, til fængsel i 1 år og 6 måneder.

Om sagens forløb bemærkes, at sagen mod tiltalte A blev indledt, da han den 26. november 1996 blev anholdt, og der blev foretaget ransagning i ejendommen på X-vej. Tiltalte A var varetægtsfængslet indtil den 4. december 1996. Anklageskriftet, der angik fem tiltalte, blev indleveret til byretten den 10. marts 2000. Domsforhandlingen blev indledt den 10. november 2000 og blev afviklet med ca. 70 retsmøder i perioden

frem til den 1. november 2002, hvor sagen blev optaget til dom, der afsagdes den 5. december 2002.

Byrettens dom blev anket af de tiltalte A, D og C til frifindelse og af anklagemyndigheden til domfældelse i overensstemmelse med anklageskriftet og til skærpelse. Ankemeddelelserne blev forkyndt for de tiltalte A i perioden indtil ultimo januar 2003. Ankesagen blev modtaget i landsretten den 7. august 2003. Forinden havde anklagemyndigheden frafaldet sin anke over for K, der var blevet frifundet ved byrettens dom.

Der blev afholdt berammelsesmøde i landsretten den 30. april 2004, hvor sagen blev berammet til domsforhandling i 47 retsdage. Domsforhandlingen i landsretten blev indledt den 27. oktober 2004. Der er afholdt 17 møder under domsforhandlingen i landsretten. På retsmødet den 10. marts 2005 blev sagen optaget til dom.

Sagen har således haft en samlet varighed på ca. 8 år og 6 måneder. Henset hertil, og til at der foreligger en "død" periode på ca. 16 måneder fra ankens iværksættelse til berømmelsen af domsforhandlingen i landsretten, må der uanset sagens omfang og kompleksitet antages at foreligge en overtrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1, om retten til at få sin sag afgjort inden for en rimelig frist.

Under disse omstændigheder finder 3 voterende, at udgangspunktet, hvorefter fængselsstraffen i en sag som den foreliggende gøres ubetinget, bør fraviges, og stemmer for, at straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste som nedenfor bestemt.

3 voterende tiltræder, at der ved straffastsættelsen skal tages hensyn til menneskerettighedskonventionens artikel 6, men finder under hensyn til tiltaltes systematiske udnyttelse af tilskudsordningen, hans centrale rolle om opdraggiver og sagens omfang, at 3 måneder af straffen bør gøres ubetinget, mens resten bør gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Der afsiges dom efter det for tiltalte gunstigste resultat."

A skulle betale erstatning med kr. 1.308.527, hvoraf A hæftede solidarisk med B for kr. 413.265. Resultatet blev, at A skulle udføre samfundstjeneste i 240 timer inden for en længstetid på 1 år.

Ombudsmanden - Strafafsoning - Varetægtsfængsling - Politigårdens Arrest i København

Straffuldbyrdelseslovens § 4, § 28 og § 33, Retsplejelovens § 770

Ombudsmanden har i rapport på 86 sider dateret den 25/5 2005, som kan findes på www.ombudsmanden.dk, under inspektioner gennemgået forholdene, efter at Politigårdens Arrest i København er blevet indrettet som en særlig afdeling for "negativt stærke" indsatte på baggrund af en aftale, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik den 2/3 2004. Afdelingen blev taget i brug i oktober 2004 og har givet anledning til en række klager fra de indsatte.

Vedrørende de **bygningsmæssige forhold** fandt Ombudsmanden anledning til at beklage, at man endnu ikke ved inspektionen i december 2004 havde fået blændet alle indkigshuller til celler, toilet og baderum, side 6. Cellerne er ca. 8,5 m². De er smalle og aflange, og der er højt til loftet. Der er ikke gardiner for vinduerne, hvilket havde givet anledning til klage fra en indsat, der følte sig overvåget af politiet, som fra den anden side af gården kunne se ind i hans celle.

Afdelingen har ikke noget værksted/arbejdsrum. Der er heller ikke noget undervisningslokale, men et flexrum kan bruges hertil. Af fritidsrum er der et kondirum og det ovennævnte flexrum. Kondirummet er samme størrelse som en celle - på inspektions-tidspunktet uden ventilation.

Flexrummet kan benyttes både af indsatte og af personalet (til møder m.v.), ved at man har lagt to celler sammen. I rummet er opstillet et bordtennisbord, som fylder næsten hele rummet.

Ombudsmanden, der blandt sine mange talenter må have kendskab til udøvelse af bordtennis, giver side 11 udtryk for, at den trange plads efter hans umiddelbare opfattelse må vanskeliggøre fuldt udbytte af spillet.

Han bemærker sammesteds:

"Det forekommer mig umiddelbart uforståeligt at der trods omfattende ombygning og nyindretning af fængslet i efteråret 2004 til arrestafdeling ikke er etableret værksteds-faciliteter, eller at flexrummet ikke er indrettet således at det kan benyttes både til fritidsaktiviteter og beskæftigelse."

Arrestafdelingen råder over to gårdtursarealer, hver på 35 m² på arrestafdelingens tag. Der er udspændt et metalnet over gårdene. Fra gårdene er der alene udsigt til himlen.

Der er i hver af gårdene to bænke, hvoraf en manglede et armlæn. Der er ingen udsmykning eller beplantning. I den ene gård var der larm fra et udsugningsanlæg. Ombudsmanden beder bl.a. afdelingen om at overveje mulighederne for at gøre de to gårde mere indbydende.

På inspektionstidspunktet lå der en del affald på jorden, men det skulle i mellemtiden være bedret gennem daglig renholdelse.

Afdelingen har to besøgslokaler og en observationscelle. Sidstnævnte fandt Ombudsmanden ikke i overensstemmelse med reglerne og spurgte, om man havde modtaget dispensation herfra, idet der ikke var en seng, alene en madras på gulvet samt fastboltet bord og lille bæk. Der er ligeledes en sikringscelle. Her er der en fastboltet seng påmonteret læderremme.

Klientel

Ombudsmanden gennemgår, hvem den pgl. afdeling er beregnet for, fortrinsvis "negativt stærke" indsatte fra lukkede fængsler, der optræder alvorligt truende/og eller voldeligt (kategori 1) og "negativt stærke" varetægtsarrestanter fra Københavnsområdet, men også fra andre arresthuse. For varetægtsarrestanterne gælder efter retningslinierne ikke krav om, at de indsatte optræder alvorligt truende og/eller voldeligt, men indsatte fra de lukkede fængsler har første prioritet. Hjemlen skulle efter direktoratets opfattelse være straffuldbyrdslovens § 28, stk. 1, nr. 1, og varetægtsbekendtgørelsens § 10, stk. 1.

Ombudsmanden henleder side 21 imidlertid opmærksomheden på, at forholdene på sådanne særlige afdelinger skal opfylde de (minimums) regler, der gælder i henhold til nationale og internationale regler. Særlige begrænsninger skal være sagligt begrundet, jfr. straffuldbyrdslovens § 4 og RPL § 770, stk. 1.

På baggrund af spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg svarede Justitsministeriet den 16/12 2004, at der den 15/11 2004 var anbragt i alt 22 indsatte, heraf 8, der opfyldte kriterierne for "negativt stærke" kategori 1-indsatte, men derudover 7, som midlertidigt var overført fra Statsfængslet i Nyborg i forbindelse med ombygning af fængslets afdeling for "negativt stærke" indsatte, ikke fordi de pgl. udgjorde en risiko for overgreb.

Ombudsmanden udbad sig en nærmere redegørelse fra direktoratet om, hvorvidt andre mindre indgribende foranstaltninger havde været overvejet vedr. disse indsatte, idet forholdene i Politigårdens Arrest var mere restriktive end i andre anstalter.

Mulighederne for fællesskab er meget begrænset, idet man kun kan have fællesskab med én anden indsat. Der var tilsyneladende uklarhed med hensyn til, om fællesskab i kondirummet talte med i de to timers daglige mulighed for fællesskab.

Ombudsmanden udbad sig oplysninger om mulighederne for at skifte fællesskabsmakker.

Han udbad sig også oplysninger om mulighederne for en mere fleksibel besøgsordning, herunder besøg i videre omfang, især ved besøg af børn.

Han anførte side 43f:

"I sammenligning med andre arresthuse/arrestafdelinger af samme størrelse er besøgsfaciliteterne i Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel gode, men det forhold at besøgslokalerne i nærmere angivne tidsrum (jf. pkt. 5.4) benyttes til forsvarersamtaler fordi der ikke er (indrettet) andre lokaler til brug for sådanne samtaler, sætter i sig selv en begrænsning både for mulighederne for at udvide det tidsrum hvori det er muligt at afvikle besøg, og for i konkrete tilfælde at give tilladelse til afvikling af besøg uden for de i husordenen angivne tider.

Det forhold at der kun må være to indsatte sammen under afvikling af gårdtur, begrænser endvidere mulighederne for at udvide gårdturstiden for de enkelte indsatte.

Mulighederne for at afvikle besøg og fællesskab mv. i videre omfang er imidlertid ikke kun begrænset af de bygningsmæssige, men også af de personalemæssige forhold idet alle indsatte altid skal ledsages af to funktionærer til og fra cellen."

Restriktionerne gjaldt ikke alene "negativt stærke" afsonere, som var overført af konkrete grunde på grund af alvorligt truende og/eller voldelig adfærd, men også andre kategorier. Ledelsen havde fastholdt, at afdelingen kun kunne fungere, hvis der var ét regime.

Ombudsmanden var fra andre inspektioner fortrolig med indsigelser om, at bygningsmæssige forhold i mindre arresthuse satte begrænsninger i mulighederne for de indsattes fællesskab m.v. Han fortsatte side 47:

"På grundlag af mine egne iagttagelser og det som jeg fik oplyst under inspektionen af Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel, lægger jeg til grund at der byggeteknisk ikke havde været noget i vejen for at der var sket en indretning af Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel, så afdelingen havde fremstået som et mere tidssvarende arresthus med mulighed for fællesskab mv. i videre omfang end det der nu praktiseres med henvisning til de bygningsmæssige forhold.

Ved opførelsen af et nyt arresthus vil det efter min opfattelse ikke være i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens og varetægtsbekendtgørelsens fællesskabsregler bevidst at indrette et arresthus på en sådan måde at de bygningsmæssige forhold indebærer at straffuldbyrdelseslovens og varetægtsbekendtgørelsens fællesskabsregler ikke fuldt ud kan efterleves. Det samme gælder efter min opfattelse ved ombygning af et arresthus, hvor fællesskabsreglerne hidtil har kunnet efterleves.

Efter min umiddelbare opfattelse gælder det samme ved væsentlige og omfattende ombygnings- og istandsættelsesarbejder af et arresthus, der på grund af de bygningsmæssige forhold hidtil har været dækket af begrebet "så vidt muligt" dvs. at fællesskabsreglerne ikke (fuldt ud) har kunnet efterleves."

Side 55 anmodede Ombudsmanden om nærmere oplysninger om i hvor mange tilfælde, det (indtil videre) har været overvejet at flytte indsatte på grund af deres psykiske tilstand, og hvor mange der (indtil videre) er blevet flyttet af denne grund.

Side 59 f gennemgår Ombudsmanden de øvrige forhold vedr. besøg. Han skriver side 60:

"Spørgsmålet om besøgstider for forsvarere i Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel er i øvrigt indgået i en konkret sag om fortsat varetægtsfængsling, der er behandlet af Østre Landsret. Landsretten har vedrørende dette spørgsmål anført følgende:

"Selvom besøgstiderne i fængslet på Københavns Politigaard ikke måtte være optimale for forsvareren, er de praktiske problemer, som besøgstiderne måtte give forsvareren ikke et spørgsmål, der som udgangspunkt er undergivet domstolsprøvelse i forbindelse med en afgørelse om eventuel forlængelse af fristen for varetægtsfængsling."

I den konkrete sag henviste landsretten forsvareren til i første omgang at udnytte adgangen til at aflægge besøg i weekender, opgive at påtage sig nye forsvareropgaver og om fornødent frasige sig hverv, som var påtaget senere end hvervet som forsvarer i den konkrete sag.

Jeg anmoder om oplysninger om, hvorvidt Københavns Fængsels afgørelse af 15. marts 2005 har været påklaget til direktoratet, og i givet fald underretning om direktoratets svar i den anledning. Hvis afgørelsen ikke har været påklaget, beder jeg om direktoratets eventuelle bemærkninger til spørgsmålet."

Det fremgår i øvrigt af Ombudsmandens skrivelse side 62, at afdelingens personale består af en afdelingsleder, to souchefer, 27 fængselsfunktionærer, en medhjælper, en

socialrådgiver, en værkfører, to lærere, sygeplejerske, læge, psykiater og psykolog (sundhedspersonalet har deres faste arbejdsplads på Vestre Fængsel). Herudover er der efter en varierende norm tilknyttet servicemedarbejdere, socialrådgivere mv.

Fra side 81 behandler Ombudsmanden støjniveauet i fængslet, idet der har været klager fra de indsatte om støj fra gården, herunder om natten fra pallevogne, der kører ind og ud af gården, fra gangarealerne og fra politiets festlokaler i bygningen ved siden af.

Han slutter dette afsnit med at skrive:

"Da der ifølge de oplysninger som jeg modtog under inspektionen fra både de indsatte og ledelsen er et generelt problem med støjniveauet i afdelingen, bør dette problem efter min opfattelse søges løst, uanset at Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel er uden skyld i årsagerne til støjproblemerne. Jeg henstiller derfor til afdelingen at kontakte politiet med henblik på en løsning af det generelle problem med støj fra politiets biler mv. herunder om natten. Jeg gentager mit tilbud om selv i givet fald at rette henvendelse til politiet."

Landsforeningens Meddelelse 88/2005

Vold mod myndighedspersoner - Vidnetrusler - Ambulant behandling - Tilregnelighed

Straffelovens § 16, § 68, § 119 og § 123

En 15-årig dreng var under ophold på ungdomspsykiatrisk afdeling over for A, en af sygeplejerskerne, fremkommet med udtalelser som: "Jeg slår dig ihjel, .. jeg smadrer jer alle", og havde siden til anden sygeplejerske B udtalt, at han ville smadre A i anledning af A's forklaring til politiet. Byretten dømte til behandling med lidt uklare vilkår, der i landsretten af parterne blev opfattet som en dom til ambulant behandling med længstetid 3 år. Anklagemyndigheden ankede med påstand om behandlingsdom med længstetid 5 år, men landsretten nøjedes med at give en dom til ambulant psykiatrisk behandling.

ØL 20. afd. a.s. S-4052-04, 9/6 2005

T på nu 16 år var tiltalt for som 15-årig patient på en ungdomspsykiatrisk afdeling at have overtrådt straffelovens § 119, ved i december 2003 over for sygeplejerske A at have udtalt: "Jeg slår dig ihjel, du fortjener ikke at leve, du skal dø", ligesom han til socialpædagog C udtalte: "Jeg smadrer dig".

I forhold 2 overtrædelse af § 123, ved i august 2004 på samme afdeling over for sygeplejerske B at have udtalt, at han ville smadre A, banke hende til døde, uden våben, og i det hele taget smadre afdelingen, alt i anledning af A's forklaring til politiet og forventede forklaring i retten i anledning af en tilsvarende trusselsag mod tiltalte.

Der var påstand om dom til psykiatrisk behandling med en længstetid på 5 år, jfr. straffelovens § 68 a, stk. 1.

T, der var ustraffet, nægtede sig skyldig i begge forhold. A, B og C blev ført som vidner.

T forklarede bl.a., at A var hans kontaktperson. Han havde været indlagt i 9 måneder. Han var blevet sur, fordi han og kæresten ikke måtte være sammen på afdelingen. Han fik at vide, at A havde anmeldt ham til politiet, men hun fortsatte med at være hans kontaktperson. Han havde udtalt: "Du fortjener ikke at leve, so", men det var ikke ment som en trussel, og A gav udtryk for, at hun ikke var bange for ham. Han havde fået stillet diagnosen paranoia/skizofreni og blev afhørt af politiet i marts 2004.

Vedr. forhold 2 vedstod han, at han havde talt med B om A, fordi han var blevet meget chokeret over, at A havde anmeldt ham til politiet. Han kunne ikke komme i tanke om noget, der kunne give B det indtryk, at han ville smadre A.

Vidnerne forklarede som beskrevet i anklageskriftet. A bekræftede, at hun havde sagt, at hun ikke var bange for T. Det var afdelingen, der havde anmeldt forholdet til politiet. Hun fortsatte med at være kontaktperson frem til august 2004. Der var to faste kontaktpersoner på afdelingen, men man havde ikke vurderet, at det var nødvendigt, at T skiftede kontaktperson.

B forklarede om episoden i august 2004, at T virkede meget truende, da han fremkom med udtalelserne. Vidnet var ikke bange på egne vegne, men på A's vegne. Vidnet overtalte T til at tage noget medicin. Hun vidste ikke, hvorfor han blev flyttet fra afdelingen. Det var overlægens beslutning.

Der var fremlagt lægeerklæring af april 2004 (altså inden forhold 2), hvoraf fremgik, at T var blevet indlagt med diagnosen skizofreni. Der havde løbende været psykotiske symptomer, og T var omfattet af den i straffelovens § 16 beskrevne personkreds. Der blev foreslået dom til psykiatrisk behandling.

T havde været surrogatfængslet siden august 2004.

Med en dissens for frifindelse i forhold 1 blev T dømt efter anklageskriftet. Det blev lagt til grund, at T var utilregnelig, og han blev frifundet for straf i medfør af straffelovens § 16, stk. 1.

Påstanden om en behandlingsdom blev taget til følge, "dog således, at tiltalte på grund af sin unge alder alene dømmes til psykiatrisk behandling med tilsyn af Kriminalforsorgen uden at overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse, og at foranstaltningens længstetid fastsættes til 3 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 3."

Byretsdommen er på 8 sider. Anklagemyndigheden ankede med påstand om skærpeelse, således "at tiltalte påstås dømt i medfør af straffelovens § 68, jf. § 16, stk. 1, til behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse. Der er endvidere nedlagt påstand om, at længstetiden fastsættes til 5 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 1."

Anklagemyndigheden oplyste, at byrettens dom af anklagemyndigheden fortolkedes således, at den tiltalte idømte sanktion var ambulans behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen, jf. straffelovens § 68 a, stk. 3, sammenholdt med § 68.

Forsvareren tilsluttede sig denne fortolkning af dommen. T påstod herefter frifindelse, subsidiært stadfæstelse.

Der var fremlagt en erklæring af april 2005 fra et behandlingssted for psykisk syge unge med udadreagerende adfærd.

T arbejdede konstruktivt med at takle vrede og søgte selv hjælp, når han havde brug for medicin. Der var en nedgang i hans destruktive adfærd. Han var påbegyndt arbejde og havde været på skiferie. Han profiterede kort sagt af de meget intensive tilbud, som institutionen kunne tilbyde, det tætte samarbejde med psykiatrisk afdeling og relevant medicinsk behandling. (Erklæringen er væsentlig mere ordrig, ER)

Amtets Retspsykiatriske Center oplyste, at behandlingsforløbet havde været helt ukompliceret. De mere åbenbare sindssygdomssymptomer var bleget af, og patienten var mødt stabilt til ambulans behandling, til stadighed venlig, høflig og affektdæmpet.

Der var ikke grund til at ændre patientens aktuelle behandlingstilknudning til Retspsykiatrisk Center, selv om den observerede udvikling ikke gav anledning til, at han var tilknyttet denne psykiatriske specialfunktion.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig som fastslået af byretten.

Under hensyn til erklæringen af 12. april 2005 fra X-institution finder landsretten, at dom til ambulat psykiatrisk behandling af tiltalte under tilsyn af Kriminalforsorgen udgør en forsvarlig sanktion i det foreliggende tilfælde.

Landsretten tager herefter den af tiltalte under domsforhandlingen nedlagte endelige påstand om stadfæstelse til følge.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom i sagen mod T stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten."